

BIOGRAMY ODZNACZONYCH KRZYŻEM WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI W DNIU 15 LISTOPADA 2016 R.

Michał Achramowicz – urodził się 2.01.1938 r. w Czernientach (obecnie Białoruś). W Polsce mieszka od 1958 r. Pracował w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego i jako ślusarz w Zarządzie Portu Szczecin (od 1982 Zarząd Portu Szczecin-Świnoujście). W marcu 1968 r. uczestniczył w wiecach studenckich w Szczecinie. Ponadto brał udział w strajkach okupacyjnych w Zarządzie Portu Szczecin w grudniu 1970 r. i styczniu 1971 r. W 1976 r. zbierał podpisy wśród pracowników ZPS pod petycją do Rady Państwa w obronie robotników protestujących w Radomiu. Uczestniczył w sierpniowym strajku w ZPS (18-30.08.1980 r.) We wrześniu 1980 r. został członkiem „Solidarności”. Działalność podziemną rozpoczął po pacyfikacji strajku przez ZOMO w grudniu 1980 r. Zbierał składki na działalność związkową i pomoc dla represjonowanych i ich rodzin. Kolportował wydawnictwa podziemne (m.in. „BIS”, „CDN”, „Jedność”, „Grot”) oraz ulotki. W latach 1982-1989 zaangażował się w pracę Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii św. Stanisława Kostki w Szczecinie. Współorganizował Msze za Ojczyznę. Ponadto był współorganizatorem Komitetu Założycielskiego „S” Pracowników Zarządu Portów Szczecin-Świnoujście, któremu Sąd Wojewódzki w Szczecinie odmówił rejestracji. W okresie od 18 sierpnia do 4 września 1988 r. współorganizował i uczestniczył w strajku w ZPSŚ. Został członkiem postrajkowego, kolejnego Komitetu Założycielskiego „S” Pracowników ZPSŚ. Ze względu na swoją opozycyjną działalność był wielokrotnie przesłuchiwany przez Służbę Bezpieczeństwa. W 1989 r. uczestniczył w kampanii wyborczej Komitetu Obywatelskiego „S”.

Marek Janusz Adamkiewicz – był zaangażowany w działalność opozycyjną od końca lat 70. Podczas studiów na Uniwersytecie Wrocławskim brał udział w utworzeniu Studenckiego Komitetu Solidarności. Był sympatykiem Komitetu Obrony Robotników i Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela. W maju 1978 r., za kolportaż nielegalnych wydawnictw, został relegowany z uczelni. W latach 1978-1980 kontynuował naukę w Policealnym Studium Zawodowym w Szczecinie, następnie rozpoczął studia w szczecińskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej. Był aktywnym członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Zajmował się pisanie artykułów w niezależnych pismach m.in., w „Półgębkiem”, „Biuletynie Informacyjnym Komitetu Obrony Solidarności”, „Komunikacie NZS”. Brał udział w organizowanych strajkach studenckich. W okresie stanu wojennego Pan Adamkiewicz zaangażował się w powołanie międzyuczelnianej podziemnej organizacji o nazwie Akademicki Ruch Oporu. W dniu 08.05.1982 r. został internowany. Początkowo umieszczono go w Ośrodku Odosobnienia w Wierzchowie, następnie przeniesiono go do Strzebielinka. W więzieniu przebywał do dnia 25.11.1982 r. Internowanie uniemożliwiło Panu Markowi Adamkiewiczowi obronę pracy magisterskiej. Po zwolnieniu powrócił na studia. Dalej zajmował się kolportażem pism podziemnych, podejmował również próby powołania niezależnego samorządu studenckiego. W 1984 r. Pan Marek Adamkiewicz został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Z przyczyn politycznych odmówił złożenia przysięgi wojskowej. W dniu 18.12.1984 r. został skazany na okres 2,5 roku pozbawienia wolności przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Szczecinie. Karę odbywał w Zakładzie Karnym w Stargardzie Szczecińskim. Za uwolnieniem Pana Marka Adamkiewicza protestowali opozycjoniści z całego kraju oraz zagraniczne organizacje broniące praw człowieka. Protest Pana Adamkiewicza przeciwko treści peerelowskiej przysięgi wojskowej doprowadził do powstania ogólnopolskiego Ruchu „Wolność i Pokój”. We wrześniu 1986 r., zaraz po wyjściu na wolność, Pan Adamkiewicz zaangażował się w działalność organizacji. Jako jeden z głównych działaczy odpowiadał m.in. za kontakty

z przedstawicielami Ruchu na terenie kraju, jak również z zagranicą. Zajmował się redakcją oraz kolportażem nielegalnych wydawnictw. Brał udział w ulicznych manifestacjach i happeningach. Swoją aktywność opozycyjną przyłacił licznymi represjami. Za udział w akcjach sygnowanych przez Ruch był wielokrotnie zatrzymywany na 48 h, karany grzywną przez Kolegia do Spraw Wykroczeń, w jego domu dochodziło do licznych rewizji.

Halina Beńko – była kierownikiem biura tkalni w Zakładach Przemysłu Wełnianego w Złocieniu. Od sierpnia 1980 r. zaangażowała się w działalność Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” na terenie swojego zakładu pracy. Pełniła funkcję zastępcy przewodniczącego, natomiast w 1981 r. została wybrana członkiem Komisji Rewizyjnej Zarządu Regionu „Pobrzeże” NSZZ „S” w Koszalinie. Po wprowadzeniu stanu wojennego organizowała pomoc materialną dla internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Wierchowiu. Była związana z Arcybiskupim Komitetem Pomocy Społecznej oraz z Prymasowskim Komitetem Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom. W Zakładach Przemysłu Wełnianego w Złocieniu podjęła próby utworzenia Komitetu Obrony Praw Człowieka. Zajmowała się również kolportażem i drukiem materiałów podziemnych, pism i ulotek. Była inwigilowana przez koszalińską Służbę Bezpieczeństwa, wielokrotnie zatrzymywana, poddawana rewizjom, przesłuchiwana oraz karana przez Kolegium do spraw Wykroczeń.

Roman Waclaw Bosiacki – działalność opozycyjną rozpoczął będąc uczniem Technikum Budowlanego w Gorzowie Wlkp. Od stycznia 1982 r. był współinicjatorem i działaczem Młodzieżowego Ruchu Oporu (MRO) w Gorzowie Wlkp. Brał aktywny udział w manifestacjach i demonstracjach w Gorzowie przeciwko stanowi wojennemu. Utrzymywał kontakty z osobami działającymi w strukturach podziemnej „Solidarności”. Od października 1982 r. współredagował, drukował i kolportował pismo MRO „Iskra”. Za swoją działalność w dniu 13.11.1982 r. na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Zielonej Górze, został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Zielonej Górze. Zwolniony w dniu 19.11.1982 r. W lutym 1983 r. wyrokiem Sądu Garnizonowego skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, (przy czym sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary na okres 3 lat oraz na okres próby oddał skazanego pod dozór kuratora sądowego). Dodatkowo zasądził od skazanego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 2400 zł oraz koszty postępowania karnego. Pomimo stosownych represji Pan Roman Bosiacki kontynuował swoją działalność opozycyjną w Młodzieżowym Ruchu Oporu (w sierpniu 1983 r. zmieniono nazwę na Ruch Młodzieży Niezależnej). Angażował się w akcje ulotkowo-kolportażowe, w malowanie haseł antykomunistycznych w miejscach publicznych. Aktywnie uczestniczył w kolportowaniu nielegalnych wydawnictw takich jak „Feniks”, „Szaniec” i „Sokół”. Pan Roman Bosiacki był w regularnym zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa (1982-1990), czego dowodem były rewizje, zatrzymania, przesłuchania i rozmowy ostrzegawcze. Formą represji było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych.

Jerzy Chmura – adwokat, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego - Wydział Prawa (1950). W latach 1962-1990 pracował w zespole adwokackim w Szczecinie. Od października 1980 r. społecznie udzielał pomocy prawnej powstającym strukturom „Solidarności”. Po 13.12.1981 r. był obrońcą kilkudziesięciu działaczy podziemia w sprawach karnych (m.in.: Mieczysława Ustasiaka – tzw. proces jedenastu). W 1982 r. podczas wdrażania dekretu o stanie wojennym, uznał go za bezprawnym i sugerował, aby środowisko prawnicze go nie realizowało. Był współpracownikiem niezależnego Komitetu Helsińskiego w Szczecinie. W latach 1983-1988 rozpracowywany przez Wydz. III Wojewódzkiego Urzędu Spraw

Wewnętrznych w Szczecinie w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Kodeks”, w związku z udzielaniem pomocy prawnej działaczom opozycji.

Jakub Jerzy Dąbrowski – absolwent Politechniki Wrocławskiej, Wydział Architektury. Za udział w kontrpochodzie w dniu 1 maja 1968 r. został relegowany z uczelni, dopiero w lutym 1969 r. pozwolono mu obronić pracę dyplomową. W marcu 1968 r. uczestniczył w wiecach studenckich. Był jednym z autorów ulotki zatytułowanej „Do wszystkich”, w której zawarta była krytyka rządu za tzw. wydarzenia marcowe. W dniu 29.04.1968 r. zaangażował się w kolportaż ulotki na terenie Wrocławia, za co został aresztowany 25.07.1969 r., a następnie osadzony w Areszcie Śledczym we Wrocławiu. W dniu 22.08.1969 r. zwolniony na mocy amnestii. Od 1980 r. był członkiem NSZZ „Solidarność”. W lutym 1982 r. zwolniono go z pracy za odmowę podpisania oświadczenia, w którym miał zrezygnować z przynależności do związku zawodowego NSZZ „Solidarność”. W kwietniu 1982 r. został przywrócony do pracy na mocy orzeczenia Sądu Pracy w Szczecinie. Współpracował z Radą Koordynacyjną „Solidarność”. Był odpowiedzialny za kontakty szczecińskiego podziemia z Lechem Wałęsą. Po wprowadzeniu stanu wojennego czynnie włączył się w działalność podziemnych struktur „Solidarności”. Zajmował się kolportażem i drukiem materiałów podziemnych takich jak nielegalne pisma i ulotki, książki, kasety magnetofonowe i video. Współpracował z tygodnikiem „Jedność”, brał udział w wydawaniu pisma pt. „Z Podziemia” oraz „Tygodnika Wojennego” – edycja Pomorza Zachodniego. Zorganizował sprawnie działającą sieć kolportażową z innymi ośrodkami opozycyjnymi na terenie kraju, m.in. z Warszawą i Krakowem. Był autorem projektów znaczków podziemnej „S”, ulotek i plakatów. W latach 1968-1989 wielokrotnie przesłuchiwany, zatrzymywany na 48 h, w jego domu dochodziło do licznych rewizji.

Wiesław Dętka – w latach 1982-1988 aktywny działacz opozycji w strukturach „Solidarności” w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Szczecinie. Jeden z organizatorów i uczestników strajku w 1988 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Szczecinie. Po pacyfikacji strajku przez oddziały ZOMO, uczestnik strajku w Zarządzie Portu Szczecin - Świnoujście. Rejestrowany przez Wydział V WUSW Szczecin do Sprawy Operacyjnego Rozpracowania kryptonim „Blokada” w związku z kierowaniem strajkiem w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Szczecinie.

Ryszard Władysław Drewniak – w latach 1979-1981 był zatrudniony w Kombinacie PGR Banie – Lubanowo. W dniach 26-28.08.1980 r. brał udział w strajku w KPGR. Od września 1980 r. należał do „Solidarności”. Był przewodniczącym Komitetu Założycielskiego w KPGR, a od 1981 r. przewodniczącym Sekcji Rolnej w ZR Pomorze Zachodnie. W dniach 13-14.12.1981 r. uczestniczył w strajku w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego w Szczecinie. Wchodził w skład Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. W dniu 15.12.1981 r. został aresztowany i przetrzymywany w Areszcie Śledczym w Szczecinie, a następnie w Inowrocławiu i Bydgoszczy. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy z dnia 4.03.1982 r. został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Przebywał w Zakładach Karnych w Koronowie i Potulicach. W marcu 1983 r. został zwolniony na półroczną przerwę zdrowotną, a w lipcu 1983 r. zwolniony na mocy amnestii. Po opuszczeniu Zakładu Karnego zajmował się kolportażem wydawnictw drugiego obiegu. W 1984 r. wyemigrował do Szwecji, stamtąd organizował pomoc finansową, lekarstwa i materiały drukarskie na rzecz podziemnej „S”.

Kazimierz Drzazga – pracował w Zakładach Chemicznych Police. W dniach 18-30.08.1980 r. brał udział w strajku na terenie swojego zakładu pracy. We wrześniu 1980 r. wstąpił do NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego, zaangażował się w działalność Podziemnego Podregionu Nadodrza na terenie Zakładów Chemicznych Police. Zajmował się m.in. organizacją druku i kolportażem nielegalnych pism, ulotek. Pan Kazimierz Drzazga redagował i pisał artykuły w piśmie „Solidarność Nadodrza”, które przede wszystkim poruszało zagadnienia związane z Zakładami Chemicznymi Police. W latach 1984-1989 był członkiem Szczecińskiego Klubu Katolików. Od października 1988 r. wszedł w skład Tymczasowego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Był wielokrotnie przesłuchiwany i aresztowany na 48 h, w jego mieszkaniu dochodziło do licznych rewizji. Od dnia 1.02.1989 r. był w składzie Komitetu Organizacyjnego NSZZ Solidarność i prowadził działalność mającą na celu legalizację związku w Zakładach Chemicznych Police.

Andrzej Fedeńczak – od 1980 r. był członkiem NSZZ „Solidarność” oraz jednym z współzałożycieli a następnie aktywnych działaczy struktur NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych na terenie byłego województwa szczecińskiego. Współpracował w regionie z Piotrem Baumgartem oraz Arturem Balazsem, współtwórcami struktur „Solidarności Wiejskiej”. Jego związkowa działalność była monitorowana przez organy bezpieczeństwa PRL. W latach 1981-1983 służba bezpieczeństwa otrzymywała regularne doniesienia agenturalne dotyczące działalności Pana Andrzeja Fedeńczaka. W dniu 22.09.1982 r. Pan Andrzej Fedeńczak został internowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Szczecinie a następnie w Ośrodku Odosobnienia w Wierzchowie Pomorskim. Z internowania został zwolniony w dniu 20.11.1982 r. Po wyjściu na wolność wznowił działalność antykomunistyczną, angażując się w działania duszpasterstwa rolników indywidualnych, co spowodowało, że do 1989 r. pozostawał w zainteresowaniu szczecińskiej służby bezpieczeństwa.

Marian Andrzej Galant – po wprowadzeniu stanu wojennego jako działacz podziemnej „Solidarności”, współpracował z funkcjonującym na terenie szczecińskich zakładów pracy „Komitetem Oporu Społecznego”. Działalność pana Mariana Galanta polegała na pomocy w drukowaniu oraz kolportażu „nielegalnej” literatury i ulotek. W wyniku działania organów bezpieczeństwa PRL, na mocy postanowienia Wojtkowej Prokuratury Garnizonowej w Szczecinie z dnia 29.03.1982 r. został tymczasowo aresztowany i postawiono mu zarzuty. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy dnia 16.12.1982 r. pan Marian Galant został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności. Karę pozbawienia wolności odbywał w Areszcie Śledczym w Szczecinie oraz Zakładzie Karnym we Wrocławiu. Na mocy postanowienia Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu z dnia 07.02.1983 r. wobec pana Mariana Galanta zastosowano warunkowe przedterminowe zwolnienie.

Groździej Bolesław – od samego początku istnienia NSZZ „Solidarność” był aktywnym członkiem związku. Zajmował stanowisko przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Państwowego Przemysłu Terenowego w Koszalinie Oddział w Czaplunku, gdzie był zatrudniony. Był inicjatorem akcji strajkowych (m. in. w dniu 28.10.1981 r.) oraz akcji plakatowych wymierzonych w komunistyczne władze PRL. Pan Bolesław Groździej nie mogąc się pogodzić z siłowym stłumieniem ruchu wolnościowego w Polsce, w dniu 22.12.1981 r. napisał list protestacyjny do ówczesnego komunistycznego premiera Wojciecha Jaruzelskiego wyrażając swój sprzeciw wobec

pozbawienia wolności działaczy zdelegalizowanego NSZZ „Solidarność” oraz wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Aktywnie zabiegał o poparcie swojego protestu zbierając podpisy wśród pracowników swojego zakładu pracy. Zadencjonowany, aresztowany w dniu 22.12.1981 r. a następnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Drawsku Pomorskim na karę 1 roku pozbawienia wolności, a przez Sąd Wojewódzki w Koszalinie w trybie rewizyjnym na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Wolność odzyskał dopiero w dniu 22.08.1982 r. po pobycie w areszcie śledczym KWMO w Koszalinie, ZK w Szczecinku, ZK w Stargardzie Szczecińskim oraz ZK we Wrocławiu. Pan Bolesław Groździej po odbyciu kary pozbawienia wolności nie zaprzestał swojej działalności na rzecz poszanowania praw pracowniczych, obywatelskich w państwie rządzonym przez komunistyczny totalitaryzm, czego wyrazem było objęcie przez ww. stanowiska członka utworzonej 16.03.1989 r. Tymczasowej Komisji Organizacyjnej NSZZ „Solidarność” w Czaplunku oraz stanowiska przewodniczącego Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” w tym mieście. Za swoją działalność w latach 1981-1989 był rozpracowywany przez szczecińską Służbę Bezpieczeństwa.

Teresa Maria Hulboj – absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie. Od 1976 r. uczestniczyła w Duszpasterstwie Akademickim prowadzonym przez o. Huberta Czumę przy kościele św. Andrzeja Boboli w Szczecinie. W październiku 1980 r. współzakładała Niezależne Zrzeszenie Studentów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szczecinie. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczyła w akcjach ulotkowych i malowania na murach. W latach 1982-1986 kolportowała podziemne wydawnictwa (m.in. „BIS”, „Tygodnik Mazowsze”, „Jedność z Podziemia”, „KOS”, „Obraz”, „Obecność”, „Okno”, „Czarna Skrzynka”, „Lustro”, książki „Kręgu”, „Nowej”). W 1982 r. była redaktorem i drukarzem szczecińskiej edycji pisma „KOS”, sygnowanego przez Komitet Oporu Społecznego. W dniu 21.08.1982 r. została aresztowana w lokalu drukarni, przetrzymywana w Areszcie Śledczym w Szczecinie. W listopadzie 1982 r. pani Teresa Hulboj wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy została skazana na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, osadzona w Zakładzie Karnym w Kamieniu Pomorskim, a następnie w Bydgoszczy-Fordonie. W dniu 16.04.1983 r. otrzymała przerwę w odbywaniu kary, a w czerwcu 1983 r. na mocy decyzji Rady Państwa została zwolniona z Zakładu Karnego. Po aresztowaniu została relegowana z uczelni. Po wyjściu z więzienia nie zaprzestała działalności opozycyjnej. W 1985 r. była drukarzem pisma „Jedność”, a w latach 1987-1989 współzałożycielem, redaktorem i drukarzem „Pisma Ruchu Wolność i Pokój”.

Ireneusz Joniec – pracował jako murarz w Szczecińskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego. Był członkiem NSZZ „Solidarność”, dlatego nie pogodził się z decyzją wprowadzenia stanu wojennego i delegalizacją Związku. Od grudnia 1981 r. rozpoczął aktywną działalność w nielegalnej dla władzy państwowej organizacji pod nazwą „Komitet Obrony Solidarności”. Brał udział w redagowaniu i kolportażu wydawnictwa o nazwie „Biuletyn Informacyjny”. Osobiście przepisywał teksty ulotek na maszynie do pisania. Do połowy marca 1982 r. grupa wspólnie wydała około 20 numerów biuletynu. Aresztowany w dniu 25.03.1982 r. Podczas wielogodzinnego przesłuchania był zastraszany i uderzony przez funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa. Do dnia 5 maja przetrzymywano go w Areszcie Śledczym w Szczecinie, a następnie w Zakładach Karnych we Wrocławiu i Strzelinie. W dniu 16.12.1982 r. wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy, został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Z więzienia został zwolniony warunkowo dopiero 15.04.1983 r. W związku z aresztowaniem Pana Jońca, rozwiązano z nim umowę o pracę, a po wyjściu z więzienia, z uwagi na charakter zarzucanego mu przestępstwa za jakie został skazany, nie mógł znaleźć pracy. Zwolnienie

z pracy wiązało się jednocześnie z utratą uprawnienia do otrzymania mieszkania zakładowego, które jako pracownik przedsiębiorstwa budowlanego miał wkrótce otrzymać. Aresztowanie uniemożliwiło mu także podjęcie studiów, na które został skierowany przez zakład pracy. W trakcie tymczasowego aresztowania zmarł jego dziadek, a następnie ojciec. Prokuratura Wojskowa nie wyraziła Ireneuszowi Jońcowi zgody na udział w pogrzebach. Na skutek uwięzienia pogorszył się jego stan zdrowia. Po wyjściu z więzienia był jeszcze kilkakrotnie zatrzymywany i szykanowany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Piotr Jurczyk – w latach 1963 – 1981 był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji Urządzeń Transportowych „WUTECH” w Szczecinie. W dniach 20-22.12.1970 r. był uczestnikiem strajku okupacyjnego na terenie swojego zakładu pracy, przedstawicielem tzw. trójki delegatów do Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego. W okresie sierpnia 1980 był organizatorem strajku w PPUT „WUTECH”, przewodniczącym Komitetu Strajkowego, od września 1980 r. członkiem NSZZ „Solidarność”, przewodniczącym Komitetu Założycielskiego, Komisji Zakładowej NSZZ „S”, a w 1981 r. delegatem I Walnego Zjazdu Delegatów Regionu Pomorza Zach. NSZZ „S”, członkiem Zarządu Regionu NSZZ „S”, wiceprzewodniczącym krajowej Sekcji NSZZ „S” Pracowników Przemysłu Transportowego.

W dniach 13-15.12.1981 r. pan Piotr Jurczyk był organizatorem, przewodniczącym strajku w PPUT „WUTECH” w Szczecinie. Zwolniony z pracy, tymczasowo aresztowany, skazany wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie za organizację ww. strajku na okres 3 lat pozbawienia wolności. Osadzony od dnia 16.12.1981 r. kolejno: w izbie zatrzymań KWMO w Szczecinie, Areszcie Śledczym w Szczecinie, Zakładzie Karnym w Stargardzie Szczecińskim, ZK we Wrocławiu, ZK w Strzelinie, skąd został zwolniony w dniu 09.03.1983 r. na mocy amnestii. Po odzyskaniu wolności pan Piotr Jurczyk nie zaniechał opozycyjnej działalności – został działaczem podziemnej „Solidarności”, do 1987 r. był uczestnikiem akcji niesienia pomocy dla aresztowanym i ich rodzinom, drukarzem i kolporterem nielegalnych wydawnictw, współorganizatorem manifestacji patriotycznych. W dniach 17.08-03.09.1988 r. był uczestnikiem strajku okupacyjnego w Porcie Szczecińskim odpowiedzialnym za transport osób i przekaz informacji. Wielokrotnie przesłuchiwany, poddawany rewizjom, rozpracowywany przez SB.

Michał Józef Kawecki – absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1971-1976 pracował jako psycholog w Stoczni Szczecińskiej, w latach 1976-1983 jako starszy asystent w Zakładzie Psychologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie. Był założycielem i liderem Szczecińskiego Ośrodka Społecznej Pomocy Rodzinie przy parafii św. Stanisława Kostki w Szczecinie w okresie 1975-1980. Od września 1980 r. należał do „Solidarności”. Był współzałożycielem, autorem i redaktorem niezależnego tygodnika „Jedność”. W dniach 13-15.12.1981 r. uczestniczył w strajku w Stoczni Szczecińskiej, następnie ukrywał się. W dniu 5.01.1982 r. został zatrzymany. Osadzony w Zakładzie Karnym w Goleniowie, a następnie internowany w Ośrodku Odosobnienia w Wierzchowie Pomorskim. W dniu 12.06.1982 r. zwolniony z internowania. Od lipca 1982 r. był uczestnikiem Duszpasterstw Akademickich w kościele św. Andrzeja Boboli i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczecinie. W latach 1982-1989 kolportował podziemne wydawnictwa (m.in. „Okno”, „CDN”, „BIS”, „Tygodnik Mazowsze”, „Obraz”, „Jedność Stoczniowa”) w środowisku akademickim i nauczycielskim.

Janusz Wojciech Klukowski – absolwent Pomorskiej Akademii Medycznej, którą ukończył w 1985 r. Od 1977 r. współpracował z Ruchem Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Od maja 1978 r. był rzecznikiem i sygnatariuszem deklaracji założycielskiej

Studenckiego Klubu Solidarności. Organizował ogólnopolski zjazd SKS-ów. Dla Klubu tworzył także ulotki. W działalności wydawniczej współpracował z Elżbietą Czumą, Markiem Zawieją, Dariuszem Rawickim. Wśród studentów i w mieście kolportował wydawnictwa Niezależnego Zrzeszenia Studentów i Konfederacji Polski Niepodległej. Jesienią 1980 r. został przewodniczącym Komitetu Założycielskiego NZS Pomorskiej Akademii Medycznej, następnie przewodniczącym NZS PAM. Ze względu na swoje zaangażowanie został delegatem na I Zjazd NZS. Ponadto był członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania. Przepisywał, drukował i organizował transport książki Leszka Moczulskiego „Rewolucja bez rewolucji”. Za swoją działalność opozycyjną znalazł się na liście osób internowanych. Od dnia ogłoszenia stanu wojennego przetrzymywany był początkowo w Areszcie Śledczym KWMO w Szczecinie, następnie internowany i osadzony w Zakładzie Karnym w Goleniowie, w Ośrodku Odosobnienia w Wierzchowie (gdzie został pobity) i w Strzebielinku. Z internowania został zwolniony 27.11.1982 r. Mimo represji nie zaprzestał swojej działalności. Już w grudniu 1982 r. został członkiem nieformalnej struktury opozycyjnej działaczy NZS Ruchu „Wolność i Pokój”, KPN i „S”. Organizował spotkania z młodzieżą warszawską nt. perspektyw walki o niepodległość. W parafiach na terenie całego kraju przedstawiał własne zapisy audio i foto Mszy za Ojczyznę oraz pokazy slajdów z pogrzebu ks. Jerzego Popiełuszki. W 14 rocznicę Grudnia '70, uczestniczył w demonstracji w Gdańsku z transparentem „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Na przełomie lat 1988/1989 był wiceprzewodniczącym Tymczasowego Komitetu Założycielskiego „Solidarności” Regionu Pilskiego, a od wiosny 1989 r. przewodniczącym KZ przy Wojewódzkim Szpitalu w Pile. Ze względu na swoją nieugiętą postawę w walce z systemem komunistycznym był wielokrotnie zatrzymywany, poddawany rewizjom, inwigilowany przez szczecińską i pilską służbę bezpieczeństwa.

Mirosław Kłyszko – był współzałożycielem Tymczasowego Komitetu Założycielskiego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy MO powołanego w dniu 25.05.1981 r. w III Komisariacie MO w Szczecinie. Z dniem 17.06.1981 r. został zwolniony ze służby w MO na podstawie art. 65 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 31.01.1959 r. o stosunku służbowym funkcjonariuszy MO. Po zwolnieniu z pracy kolportował wśród funkcjonariuszy komunikaty i ulotki oraz organizował spotkania w wielu zakładach pracy. W dniu 17.12.1981 r. Pan Mirosław Kłyszko został zatrzymany, a następnie w dniu 19.12.1981 r. umieszczony w Ośrodku Odosobnienia w Goleniowie. W dniu 11.01.1982 r. przeniesiono go do Ośrodka Odosobnienia w Wierzchowie. Internowanie uchylono dnia 07.07.1982 r. Po zwolnieniu z internowania Pan Kłyszko organizował pomoc materialną dla aresztowanych i ich rodzin oraz kolportował wydawnictwa podziemne. W latach 1984-1985 był wielokrotnie przesłuchiwany.

Longin Komolowski – absolwent Politechniki Szczecińskiej, Wydział Budowy Maszyn i Okrętów. W latach 1961-2002 pracownik Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego. Wielokrotny uczestnik strajków w Stoczni: w dniach 17-22.12.1970 r. i 22-25.01.1971 r., 18-30.08.1980 r., 13-15.12.1981 r. W latach 1982-1989 zajmował się organizowaniem druku, pisaniem artykułów i kolportażem podziemnych wydawnictw, m.in. „Tygodnika Wojennego”, „Tygodnika Mazowsze”, „Grot”, „Obraz”, „BIS”, ulotek, kalendarzy, znaczków itp. W okresie 1982-1984 współorganizował Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną w Szczecinie, ponadto współorganizował pomoc rodzinom internowanych i uwięzionych. Od 1984 r. wchodził w skład Rady Koordynacyjnej „Solidarność” Pomorza Zachodniego. W latach 1982-1989 brał udział w przekazywaniu podziemnych wydawnictw i informacji do Berlina i Szwecji, jak również w przetrzymaniu z Zachodu do Polski sprzętu poligraficznego. W okresie 1982-1988 wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz., poddawany rewizjom,

przesłuchiwany i karany grzywną za drukowanie podziemnych wydawnictw. Inwigilowany przez szczecińską Służbę Bezpieczeństwa (1983-1989) w ramach spraw operacyjnego rozpracowania kryptonim „Pocztylion” oraz „Grot”.

Marian Lemke – absolwent Wydziału Prawa Administracyjnego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie. W grudniu 1970 r. uczestnik strajku okupacyjnego, członek straży strajkowej w Szczecińskim Przedsiębiorstwie Produkcji Pomocniczej Budownictwa. W 1976 r. odmówił wykonania rozkazu wymuszania uczestnictwa w wiecu potępiającym strajkujących robotników Radomia. W stałym kontakcie z KOR i KPN. Od sierpnia 1980 r. sympatyk „Solidarności”, a w maju 1981 r. współzałożyciel Tymczasowego Komitetu Założycielskiego ZZ Funkcjonariuszy MO przy III Komisariacie MO w Szczecinie, przewodniczący Komisji Uchwał i Wniosków, od 26.05.1981 r. członek Prezydium TKZ ZZ FMO w Szczecinie, przewodniczący Komisji Uchwał i Wniosków (we współpracy ze Stanisławem Kopczyńskim i Tadeuszem Fabjańskim). W czerwcu 1981 r. zwolniony z pracy. Działal na rzecz prawa do zrzeszania się w niezależne związki zawodowe funkcjonariuszy MO przy Zarządzie Regionu „Solidarność” Pomorze Zachodnie. W dniu 25.09.1981 r. uczestnik spacyfikowanego przez ZOMO protestu w Hali Gwardii w Warszawie. Autor „Odezwy do Społeczeństwa Polskiego”. W czasie głódówki protestacyjnej funkcjonariuszy MO w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego w grudniu 1981 r. – delegat na posiedzenie KK „Solidarność” w Gdańsku, walczył o podjęcie uchwały o prawie do rejestracji ZZF MO. W dniu 17.12.1981 r. internowany i osadzony, najpierw w areszcie śledczym w Szczecinie, następnie w ośrodkach odosobnienia w Goleniowie i w Wierchowiu. Zwolniony z internowania 26.03.1982 r. Wielokrotnie poddawany rewizjom, szykanowany przez SB w miejscu pracy.

Franciszek Łuczko – w 1955 r. ukończył studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, na kierunku historia. W latach 1960-1981 uczył historii w I LO w Szczecinie. Już w 1966 r. znalazł się w zainteresowaniu funkcjonariuszy SB w związku z krytycznymi wypowiedziami w miejscu pracy dotyczącymi ustroju i osób rządzących w PRL. Ponadto podejrzewano, że na lekcjach przekazywał młodzieży fakty historyczne niezgodne z obowiązującą podstawą programową. Posiadał i zabiegał o zdobycie książek wydawanych na Zachodzie, niedopuszczonych w obiegu krajowym. W swoich wypowiedziach poruszał tematy agresji radzieckiej na Polskę w 1939 r., Katynia czy polityki władz rządu polskiego na emigracji. W ramach represji zakazano mu prowadzenia przedmiotu wychowanie obywatelskie i przeprowadzano z nim rozmowy ostrzegawcze. W okresie 5-20.12.1979 r., został powołany na okresowe ćwiczenia wojskowe rezerwy w celu odizolowania w okresie rocznicy Wydarzeń Grudniowych w Szczecinie. Natomiast w 1980 r. poczyniono przygotowania w celu zwolnienia pana Franciszka Łuczko z pracy w liceum. Od września 1980 r. zaangażował się w działalność NSZZ „Solidarność”, reprezentował Region Pomorze Zachodnie na I Krajowym Zjeździe Delegatów w 1981 r. W dniu 13.12.1981 r. został internowany, przebywał w ZK w Goleniowie w okresie 13.12.1981 r. – 10.01.1982 r., a od 11.01.1982 r. do 08.07.1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Wierchowiu Pomorskim (urlopowany od 10.04.1982 r. do 08.06.1982 r. w związku z chorobą żony). Podczas internowania prowadził wykłady historyczne, śpiewał pieśni patriotyczne i religijne, uczestniczył w 3-dniowej głódówce i został pobity. W styczniu 1982 r. uczniowie z I LO w Szczecinie nawoływali do bojkotowania lekcji historii, w związku z internowaniem ich nauczyciela. Po zwolnieniu z internowania pozbawiono pana Łuczko prawa do wykonywania zawodu. Nadal działał w środowisku postsolidarnościowym, biorąc udział w spotkaniach opozycji politycznej i kolportażu

nielegalnych wydawnictw. Uczestniczył w strajku w Zarządzie Portu Szczecin-Świnoujście w 1988 r.

Krzysztof Grzegorz Malinowski – studiował na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Od wiosny 1981 r. był członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów. W związku z wprowadzeniem stanu wojennego i zawieszeniem działalności uczelni, przebywał w domu rodziców w Żninie. Wraz z kolegami postanowił czynnie sprzeciwić się wprowadzeniu stanu wojennego i około 20.12.1981 r. namalował na murach budynków w Żninie znaki „Solidarności Walczącej” (na wzór Polski Walczącej). Czynność tę powtórzył w styczniu 1982 r. Ponadto w dniu 30.12.1981 r. brał udział w rozkolportowaniu około 150 ulotek z treścią antyustrojową. Działalność ta spowodowała, że w dniu 14.01.1982 r. Pan Krzysztof Malinowski został zatrzymany i przesłuchany, a od dnia 15.01.1982 r. tymczasowo osadzony w Areszcie KWMO w Bydgoszczy. Po zatrzymaniu otrzymał wsparcie w postaci poręczenia od Dziekana Wydziału Leśnictwa Akademii Rolniczej w Poznaniu, studentów z roku i dyrekcji z liceum w Żninie. W dniu 3.02.1982 r. został przewieziony do Zakładu Karnego w Inowrocławiu, gdzie przebywał do 17.02.1982 r. Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy w dniu 17.02.1982 r. skazał pana Krzysztofa Malinowskiego na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata, orzekł 6 tys. zł grzywny, 3 tys. zł opłaty na rzecz Skarbu Państwa i pokrycie 1/6 kosztów postępowania. Ponadto pan Malinowski został oddany na okres próby pod dozór kuratora sądowego. W związku z tymczasowym aresztowaniem został czasowo zawieszony w prawach studenta Akademii Rolniczej w Poznaniu, a następnie ukarany w toku postępowania dyscyplinarnego naganą. Dodatkowo został objęty dwuletnim zakazem opuszczania kraju.

Jadwiga Józefa Marszcek – w 1980 r. współorganizatorka, a następnie wiceprzewodnicząca Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie, członek MKR w Szczecinie w 1981 r. Od 1982 r. organizowała pomoc dla osób represjonowanych oraz kolportaż wydawnictw: „Kultura”, „Jedność”, „CDN”, „Tygodnik Mazowsze”. Publikowała m.in. w „Grocie”, „Obrazie”, „Termicie”. W latach 1983-1985 przesłuchiwana i poddawana rewizjom. Współorganizowała *Msze za Ojczyznę*. W 1988 r. uczestniczyła w zbiórce pieniędzy dla prześladowanych hutników i strajkujących portowców.

Romuald Miksza – w latach 1962-1982 pracował jako funkcjonariusz Milicji Obywatelskiej, od 1980 r. pełnił funkcję komendanta Posterunku MO w Lutowiskach. W marcu 1982 r. został zawieszony, a następnie w czerwcu 1982 r. wydany dyscyplinarnie ze służby. Powodem jego zwolnienia była odmowa prowadzenia działań przeciwko działaczom NSZZ „Solidarność” w ramach przepisów stanu wojennego oraz odmowa współpracy w tej dziedzinie z wojskiem. Jednocześnie zastrzeżono mu możliwość wyjazdów zagranicznych na dwa lata. W 1986 r. Pan Romuald Miksza był zatrudniony jako magazynier w Zakładach Rolno Przemysłowych „Iglopol” w m. Smolnik, gdzie był inicjatorem protestu na tle płacowym. W ramach represji Służba Bezpieczeństwa dwukrotnie doprowadziła do jego zwolnienia z pracy w tym zakładzie (po pierwszym zwolnieniu został przywrócony na stanowisko przez Sąd Pracy). Współpracował również z podziemnymi strukturami „Solidarności” Rolników Indywidualnych. Od 1987 r. podjął pracę jako kierownik restauracji w m. Marianowo, jednocześnie zaangażował się w działalność reaktywowanej Polskiej Partii Socjalistycznej, tworzył struktury tej partii w Stargardzie Szczecińskim a następnie pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Miejskiego PPS. W kwietniu 1989 r. jako delegat okręgu szczecińskiego uczestniczył w zjeździe PPS w Podkowie Leśnej, podczas którego został wybrany członkiem Centralnej Komisji Rewizyjnej PPS. Równocześnie pełnił funkcję

przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Spółdzielni Samopomoc Chłopska w m. Świąte. W trakcie kampanii wyborczej w 1989 r. był aktywnym działaczem Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Regionu Pomorza Zachodniego.

Zdzisław Podolski – ukończył Technikum Górnicze w Turoszowie. W latach: 1956-1961 pracował w Rogoźnickich Kamieniołomach Drogowych, 1961-1970 w Kopalni Węgla Brunatnego „Turów” w Turoszowie, 1970-1974 w Zakładzie Remontowo-Energetycznym Energomontaż-Zachód we Wrocławiu, 1974-1979 w Elektrowni „Dolna Odra” w Nowym Czarnowie. W 1974 r. Zdzisław Podolski uczestniczył w niezależnych uroczystościach na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie poświęconych rocznicy Grudnia’70. W 1977 r. został współpracownikiem KSS KOR, w ramach którego w latach 1978-1980 zajmował się kolportażem ogólnopolskiego niezależnego pisma „Robotnik”. We wrześniu 1979 r. (m.in. z Janem i Mirosławem Witkowskimi) został współzałożycielem i działaczem WZZ Pomorza Zachodniego oraz drukarzem ulotek WZZ. Również w 1979 r. był sygnatariuszem Karty Praw Robotniczych. W marcu 1980 r. został współzałożycielem pisma „Robotnik Szczeciński”. Przez swoją antysocjalistyczną działalność w latach 1975-1979 był wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz. Wielokrotnie również rewidowano jego mieszkanie, poddawano prowokacjom (dochodzenie ws. rzekomego pobicia funkcjonariuszy MO), nękanie rodzinę, karano grzywnami przez Kolegium ds. Wykroczeń. W październiku 1979 r. za działalność antysocjalistyczną Z. Podolski został zwolniony z pracy w Elektrowni „Dolna Odra” w Nowym Czarnowie. Przywrócony do pracy w Elektrowni w styczniu 1981 r. Od września 1980 r. był członkiem NSZZ „Solidarność” a w 1981 r. sygnatariuszem Deklaracji ideowej Klubów Rzeczypospolitej Samorządnej Wolność-Sprawiedliwość-Niepodległość. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13.12.1981 r. internowany w Ośr. Odosobnienia w Goleniowie, następnie w Wierzchowie. W dniu 13.02.1982 r. w związku z podjętą głodówką pobity, zwolniony z internowania 10.03.1982 r. Po wyjściu był działaczem grup podziemnych skupionych wokół braci Witkowskich i Edmunda Bałuki, kolporterem podziemnych wydawnictw na terenie Gryfina, m.in. „Robotnika Pomorza Zachodniego”. W 1983 r. został współwydawcą podziemnego pisma „Krawędź. Ziemia Gryfińska”. W latach 1982-1987 wielokrotnie zatrzymywany, aresztowany, przetrzymywany m.in. od lipca do października 1982 r. w ZK w Goleniowie, od grudnia 1984 r. w AŚ w Szczecinie skąd został skierowany na przymusowe badania psychiatryczne. Dnia 6.03.1986 r. wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryfinie skazany na 2 lata i 3 miesiące więzienia.

Aleksander Rusak – w dniu 31.08.1982 r. brał czynny udział w patriotycznej demonstracji na ulicach Gorzowa Wlkp., w rocznicę podpisania tzw. „umów sierpniowych” w sierpniu 1980 r. Demonstracja ta odbywała się w okresie stanu wojennego i jej uczestnicy, w tym Pan Aleksander Rusak, występowali przeciwko stłumieniu siłą przez władze komunistyczne ruchu wolnościowego, niepodległościowego, demokratycznego, który uosabiał zdelegalizowany w tym czasie NSZZ „Solidarność”. Pan Aleksander Rusak biorąc czynnie udział w manifestacji został rozpoznany przez funkcjonariuszy MO, czego skutkiem było aresztowanie w dn. 04.09.1982 r. Wszczęto doraźne postępowanie karne oraz Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. z dnia 06.09.1982 r. został zastosowany wobec niego areszt śledczy, który odbywał w Międzyrzeczu. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 18.11.1982 r. Pan Aleksander Rusak został zwolniony z aresztu. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 30.11.1982 r. Pan Aleksander Rusak za nawoływanie do nieposłuszeństwa i przeciwdziałanie aktom prawnym stanu wojennego został skazany na karę pozbawienia

wolności na okres 6 miesięcy w zawieszeniu na okres 3 lat. Wobec ww. zastosowano również od dnia 06.09.1982 r. zastrzeżenie wyjazdów za granicę, które anulowano w dn. 04.12.1984 r.

Ryszard Bronisław Słowiński – był pracownikiem Szczecińskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego. Sympatyk NSZZ „Solidarność”. W czasie stanu wojennego zaangażował się w działalność antykomunistyczną. Był działaczem Komitetu Obrony Solidarności. W opozycji Pan Słowiński zajmował się redagowaniem i kolportażem biuletynu informacyjnego, sygnowanego przez KOS, wzywającego do oporu przeciwko władzy oraz do uwolnienia internowanych. Rozpowszechniał również ulotki i materiały podziemne. Decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO w Szczecinie z dn. 25.03.1982 roku został internowany. Osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Wierzchowie Pomorskim. Zwolniony w dniu 17.04.1982 r. W tym samym dniu tymczasowo aresztowany. Początkowo osadzony w Areszcie Śledczym w Szczecinie, następnie w ZK we Wrocławiu oraz w ZK w Strzelinie. W dniu 21.03.1983 r. został warunkowo zwolniony. W związku z tymczasowym aresztowaniem i pobytem w Areszcie Śledczym Pan Ryszard Słowiński został zwolniony z pracy. Po opuszczeniu Zakładu Karnego wielokrotnie inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Adam Wiśniowiecki – pracował w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego. W sierpniu 1980 r. wstąpił do NSZZ „Solidarność”. W dniu 13.12.1981 r., po wprowadzeniu stanu wojennego, został członkiem Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego Niezależnego Samorządnego Związku „Solidarność” na terenie Stoczni Szczecińskiej. Był uczestnikiem strajku okupacyjnego w stoczni w dniach 13-15.12.1981 r. W trakcie jego trwania był odpowiedzialny za zorganizowanie służb porządkowych na terenie Stoczni. W dniu 23.01.1982 r. Pan Adam Wiśniowiecki został tymczasowo aresztowany. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 02.03.1982 r. skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za udział w strajku. Karę odbywał w Areszcie Śledczym w Szczecinie, Zakładzie Karnym w Stargardzie Szczecińskim oraz w Zakładzie Karnym we Wrocławiu. Podczas odbywania kary nie zaprzestał swojej działalności. Zajmował się m.in. drukiem kopert i znaczków z nadrukiem NSZZ Solidarność. Z więzienia został warunkowo zwolniony w dniu 28.01.1983 r. W latach 1983-1989 zajmował się kolportażem niezależnych pism w środowisku rolników, m.in. „Grot”, „Jedność Stoczniowa”, „Obraz”, „Tygodnik Wojenny”.

Jerzy Jan Wojtowicz – w latach 1968 – 1989 był zatrudniony w Zarządzie Portu Szczecin-Świnoujście w Szczecinie jako operator urządzeń przeładunkowych. Brał aktywny udział w strajkach w swoim zakładzie pracy w dniach 17-22.12.1970 r. oraz 18-30.08.1980 r. Od września 1980 r. należał do Solidarności. W okresie od 17 sierpnia do 3 września 1988 r. ponownie współorganizował strajk w Zarządzie Portu Szczecin-Świnoujście, podczas którego wszedł w skład Komitetu Strajkowego. Ponadto był skarbnikiem i depozytariuszem środków finansowych i rzeczowych wspomagających strajk. W wyniku powyższej działalności, Prokurator Rejonowy w Szczecinie w dniu 30.09.1988 r. przedstawił Panu Jerzemu Wojtowiczowi zarzut o to, że wbrew przepisom ustawy o związkach zawodowych kierował strajkiem w Zarządzie Portu Szczecin-Świnoujście w Szczecinie. Postanowieniem Prokuratora Rejonowego z dnia 30.11.1988 r. umorzono powyższe śledztwo, uznając za znikomą szkodliwość czynu. W latach 1982 – 1989 Pan Jerzy Wojtowicz zajmował się drukiem i kolportażem podziemnych wydawnictw, m.in. „CDN”, „Jedność Podziemna”, „Tygodnik Mazowsze” oraz ulotek okolicznościowych w środowisku portowców. W 1989 r. był wiceprzewodniczącym Tymczasowej Komisji Zakładowej „S” Zarządu Portu Szczecin-Świnoujście a w latach 1989-1991 członkiem Obywatelskiego Komitetu Porozumiewawczego „S” Regionu Pomorze Zachodnie.

Ks. Krzysztof Grzegorz Zdziarski – w latach 1986-1989 był aktywnym działaczem młodzieżowej niepodległościowej organizacji, pn. Federacja Młodzieży Walczącej w Szczecinie. Będąc uczniem, swoją aktywność antysystemową przejawiał na terenie IX Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie: kolportował niezależną prasę, organizował patriotyczne apele, namawiał uczniów do rezygnacji z udziału w pochodach pierwszomajowych. Za rozpowszechnianie antysocjalistycznych ulotek na terenie szkoły i miasta Szczecina, w miejscu zamieszkania ks. Krzysztofa Zdziarskiego, funkcjonariusze SB przeprowadzali rewizje oraz kilkakrotnie go przesłuchiwali, grożąc m.in. usunięciem ze szkoły oraz komplikacjami w czasie egzaminu maturalnego. W związku z antykomunistyczną działalnością oraz członkostwem w Federacji Młodzieży Walczącej, Krzysztof Zdziarski od 16.12.1986 r. do lutego 1990 r. był kontrolowany przez szczecińską Służbę Bezpieczeństwa.

Henryk Perkowski – w roku 1970 był zatrudniony jako szklarz w Szczecińskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego nr 1. W dniu 17.12.1970 r. podczas demonstracji z wieloma tysiącami ludzi pod budynkiem Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Szczecinie, na skutek działania wojska i milicji, około godziny 17⁰⁰ został potrącony i zmiażdżony przez transporter wojskowy. Zmarł przed przybyciem karetki pogotowia. Miał niespełna 20 lat. Kilka dni później został pochowany na cmentarzu we Wdziękoniu, woj. białostockie, w miejscu zamieszkania rodziców.

Michał Julian Skipor – w czasie wydarzeń grudniowych w 1970 r. miał 19 lat. Uczył się zawodu w prywatnym zakładzie ślusarsko-samochodowym w Szczecinie. Dnia 17.12.1970 r. wystąpił w proteście robotniczym przeciwko władzy komunistycznej, domagając się godnego życia. Został postrzelony około godziny 17³⁰ na ul. Małopolskiej, przed budynkiem Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Szczecinie. Zmarł tego samego dnia na skutek odniesionych dwóch ran postrzałowych klatki piersiowej, rany brzucha i prawej ręki. Został pochowany na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie.

Julian Świącicki – był zatrudniony jako ślusarz w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacji. Od października 1970 r. przebywał na rencie. W dniu 17.12.1970 r. w trakcie demonstracji przed gmachem KWMO w Szczecinie w godzinach 16³⁰-18⁰⁰ śmiertelnie postrzelono 11 osób, w tym Juliana Świącickiego. Zginął on od rany postrzałowej klatki piersiowej. Władze nie pozwoliły rodzinie na godny pochówek, same pod osłoną nocy z 22 na 23 grudnia 1970 r. zorganizowały pogrzeb na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie.

Jerzy Marian Zimowski – absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W sierpniu 1980 r. uczestnik strajku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Szczecinie, członek Komitetu Strajkowego. W latach 1980-1981 doradca MKR w Szczecinie. Dnia 13.12.1981 r. internowany. Osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Goleniowie, Wierzchowie oraz Strzebielinku. Z internowania zwolniony 23.12.1982 r. Od 1984 r. współpracownik tajnej Rady Koordynacyjnej „Solidarność” Pomorza Zachodniego, autor artykułów do pism podziemnych „Obraz” i „Grot”. W czerwcu 1988 r. ponownie uczestnik strajku w szczecińskim WPKM oraz w Porcie Szczecińskim (sierpień 1988 r.). Rzecznik prasowy MKO „S” w Szczecinie.